

Міністерство освіти і науки України

Придніпровська державна академія
будівництва та архітектури
Економічний факультет

Université du Maine (Франція)

Wyższa Szkoła Biznesu – National Louis University
(Польща)

Опольський Державний Університет (Польща)
Економічний факультет

МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Актуальні проблеми використання потенціалу економіки країни: світовий досвід та вітчизняні реалії

28 листопада 2020 року

Частина 1

Дніпро
2020

Організаційний комітет:

Анджей Гвиждж – професор, завідувач кафедри економіки Вищої школи бізнесу Національного університету Луїса (Польща);

Станіслава Соколовска – професор, доктор філософії, декан економічного факультету Опольського державного університету (Польща);

Себастьєн Менард – доцент, доктор філософії, факультет права, економіки та управління, Університет м. Ле-Ман (Франція);

Вечеров В.Т. – доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту, управління проектами та логістики ДВНЗ «ПДАБА»;

Кобзар Н.І. – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри економічної теорії та права ДВНЗ «ПДАБА»;

Орловська Ю.В. – академік Академії економічних наук України, заслужений працівник освіти України, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та публічного управління і адміністрування ДВНЗ «ПДАБА»;

Поповиченко І.В. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та підприємництва ДВНЗ «ПДАБА»;

Фісуненко П.А. – кандидат економічних наук, доцент, декан економічного факультету, доцент кафедри економіки та підприємництва ДВНЗ «ПДАБА»;

Чимшит С.І. – доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри фінансів, обліку та маркетингу ДВНЗ «ПДАБА».

Рекомендовано вченою радою
ДВНЗ «Придніпровська державна академія
будівництва та архітектури»
(протокол № 7 від 22.12.2020 року)

Актуальні проблеми використання потенціалу економіки країни: світовий досвід та вітчизняні реалії: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Дніпро, 28 листопада 2020 р.). – Частина 1. – Дніпро: ПДАБА, 2020. – 124 с.

ISBN 978-966-992-327-1

До збірника матеріалів конференції увійшли тези доповідей, що стали предметом обговорення учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми використання потенціалу економіки країни: світовий досвід та вітчизняні реалії», що відбулася у м. Дніпро 28 листопада 2020 року у Придніпровській державній академії будівництва та архітектури.

Матеріали конференції можуть становити інтерес для наукових працівників, викладачів, студентів вищих навчальних закладів, а також для всіх, хто цікавиться сучасним станом та перспективами розвитку економічної науки.

УДК 338.2(100+477)(063)

ЗМІСТ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

ЕВОЛЮЦІЯ КАТЕГОРІЇ «ПРИБУТОК» В ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ Березянський М. А., Закарієв Ш. Ю.	6
ФІНАНСІАЛІЗАЦІЯ ЯК ЗАКОНОМІРНІСТЬ СУЧАСНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ Ломачинська І. А., Миколенко І. О.	10
ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІУМУ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ Осіпова Л. В.	12
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СУДОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ ЩОДО НЕДООТРИМАНИХ ДОХОДІВ МІСЦЕВИМ БЮДЖЕТОМ Чулак Н. І., Шепітко Т. В.	17

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ КРАЇН СВІТУ ТА УКРАЇНИ Базик І. П.	21
МОНЕТАРНА КОНЦЕПЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ПОРЯДКУ Кафтя М. А.	25
ІМПОРТНІ ОПЕРАЦІЇ З ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ Павлуцька М. Б.	28
ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ Полянська М. В.	31
MODERN APPROACHES TO RISK IDENTIFICATION IN MULTINATIONAL ENTERPRISES Rushkovskiy Mykhailo, Rasshyvalov Dmytro	35
ТЕРОРИЗМ ТА ПАНДЕМІЯ COVID-19 ЯК ФАКТОРИ ВЛИВУ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ Теслюк С. А.	37
ІНДИКАТОРИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ Чан Куанг Лам	39

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ПЕРСОНАЛУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ ТА СВІТУ Безгодкова К. С., Чуєшов В. Д., Давидович В. В.	43
--	----

діяльності фінансових інвесторів та окремих ринків. По-п'яте, глобальна координація щодо вирішення глобальних проблем сучасності та пошуку джерел стійкого економічного зростання, недопущення посилення нерівності між країнами та населення світу в межах Industry 4.0, а сьогодні і в результаті пандемії COVID-19, на основі співпраці міжнародних інституцій, приватних компаній, урядів країн світу.

Список використаних джерел:

1. Гринспен А. Эпоха потрясений: проблемы и перспективы мировой финансовой системы: пер. с англ. Москва : Альпина Бизнес Букс, 2009. 564 с.
2. Lomachynska I. Modernization of structure of financial systems with the development of FinTech. *Scientific approaches to modernization of economic system: development trends: collective monograph*. Lviv-Toruń: LihaPres, 2020. P. 363–382.
3. Бичкова Н.В., Ломачинська І.А., Мумладзе А.О. Роль банківської системи у фінансіалізації економічного розвитку України. *Вісник Одеського національного університету. Економіка*. 2015. Том 20. Вип. 6. С. 202–206.
4. Ломачинська І.А. Концептуальні підходи до визначення сутності імпаکت-інвестицій. *Бізнес-інформ*. 2020. № 2. С. 16–22.
5. Ломачинська І.А. Фінансова грамотність як основа оптимізації фінансової поведінки в умовах глобальної трансформації. *Вісник Одеського національного університету. Економіка*. 2011. Том 16. Випуск 20. С. 115–125.

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІУМУ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Осіпова Лариса Василівна

кандидат економічних наук, доцент,

Вінницький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

За часи ринкової трансформації економіки вітчизняна система соціального забезпечення докорінно змінилася, що спричинено її характером, джерелами фінансування соціальних витрат та механізмами отримання соціальних виплат. Але досі вона залишається фрагментарною за цільовим спрямуванням, обмеженою в наявних ресурсах, характеризується низькою ефективністю функціонування інститутів, що обумовлює її слабкість, недосконалість та відсталість від європейських соціальних стандартів. Тому особливого значення набуває формування ефективної системи соціального захисту та соціального забезпечення, здатної мінімізувати вплив соціальних

ризиків у суспільстві які є породженням різних факторів в тому числі глобалізації.

Проблеми системи соціального забезпечення досліджували: Н. Абакумова, Н. Борецька, В. Гейєць, В. Гетьман, О. Гупал, К. Дідківська, О. Длугопольський, Ю. Килимник, Е. Лібанова, І. Рудкевич, І. Сирота, та ін.

За своєю економічною суттю соціальне забезпечення є розподільчими відносинами, щодо розподілу коштів страхових фондів і перерозподілу бюджетних коштів на потреби соціального забезпечення. Відповідно до призначення заходів формується структура системи соціального захисту (рис. 1).

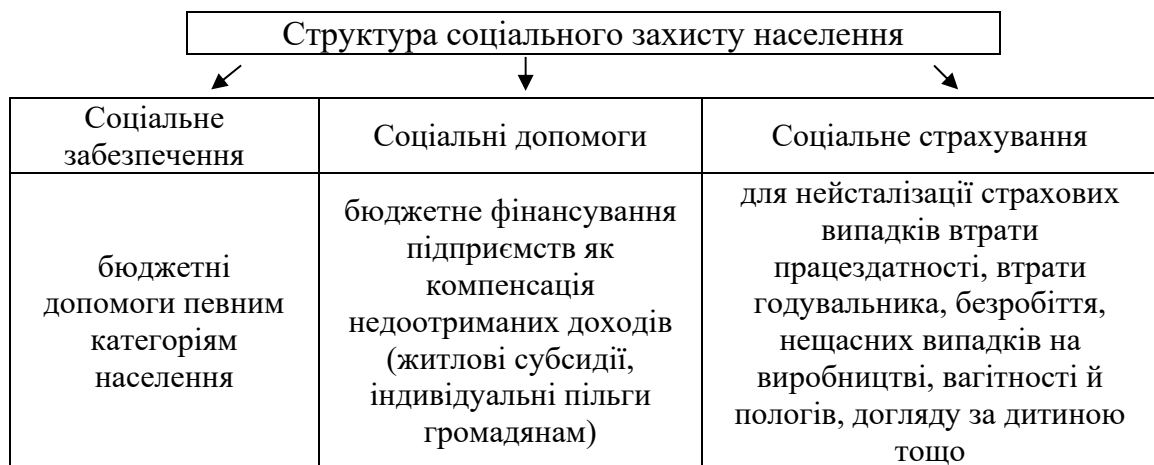

Рис. 1. Структура соціального захисту населення

Система соціального захисту – це інтегрована цілісність соціального страхування, соціальної допомоги соціального забезпечення, що орієнтована на сталий людський розвиток. Соціальне забезпечення це система суспільних відносин, що складаються між громадянами та органами держави, місцевого самоврядування, організаціями з приводу надання громадянам за рахунок спеціальних фондів медичної допомоги пенсій, допомог та інших видів забезпечення при настанні життєвих обставин, що тягнуть за собою втрати або зниження доходу, підвищені витрат, малозабезпеченість, бідність [1, с. 47]. Соціальне забезпечення, як правило, здійснюється державою з цільових, спеціальних фондів, а також фондів обов’язкового соціального страхування. Спрямоване на вирівнювання доходів громадян, підтримку їх особливого соціального статусу у встановлених законом випадках: втрати або зниження доходів, старості, інвалідності, тимчасової непрацездатності, втрати годувальника тощо [2, с. 569]. Структурно соціальне забезпечення складається з таких організаційно-правових форми, як соціальне

забезпечення в порядку обов'язкового соціального страхування і за рахунок асигнувань з державного бюджету [3, с. 81].

Система соціального захисту в окремих регіонах світу відображає специфіку їх соціально-економічного, культурного, політичного розвитку, як приклад відмінності соціального страхування в окремих країнах світу (табл. 1).

Таблиця 1

Ознаки соціального страхування в окремих країнах світу

Країна	Формальні ознаки системи соціального страхування
Німеччина	Правова, фінансова, організаційна незалежність установ соціального страхування від інших органів державного управління. Кодифікація всіх законодавчих актів у сфері соціального страхування. Держава виконує функції нормотворення, нагляду і контролю діяльності відповідних установ
Велико-британія	Відсутність диференційованих, організаційно оформлених інститутів, що спеціалізуються на страхуванні окремих соціальних ризиків. Значна роль держави у гарантуванні страхових виплат, а також відчутний вплив приватного соціального страхування
Швеція	Універсальність і солідарний принцип фінансування системи соціального страхування. Значна роль держави в перерозподілі соціальних благ, високий рівень соціальних відрахувань та значні соціальні гарантії
США	Відсутність єдиної загальнодержавної централізованої системи соціального страхування. Виплати на соціальне страхування здійснюються з фондів, що утворюються за рахунок податку на соціальне страхування, який стягується з тих, хто працює, і підприємців
Японія	Домінування державного соціального страхування, що фінансується з бюджету. Масове охоплення населення пенсійним і медичним страхуванням
Україна	Тісне переплетіння елементів соціального страхування і допомоги. Невідповідність рівня страхового навантаження рівню страхових виплат і внесеним страховим коштом

Дослідження показало, що обов'язкова сплата застрахованою особою страхових внесків є невід'ємним елементом існуючих систем обов'язкового соціального страхування. Розміри страхових внесків, що сплачують найменші працівники, у різних країнах обумовлені соціально-економічними умовами, рівнем доходів населення, ступенем розвитку систем соціального страхування і мають різну частку до оплати праці.

Країнам із розвиненою економікою вдалося сформувати високоефективну інституціональну структуру соціального забезпечення, у якій соціальне забезпечення займає ключове місце (60–70% усіх витрат соціального спрямування). Розвинуті країни витрачають

на фінансування соціального захисту та соціального забезпечення в середньому близько 17% ВВП. Частка витраток державного бюджету України на соціальний захист та соціальне забезпечення у ВВП наведена на рисунку 2.

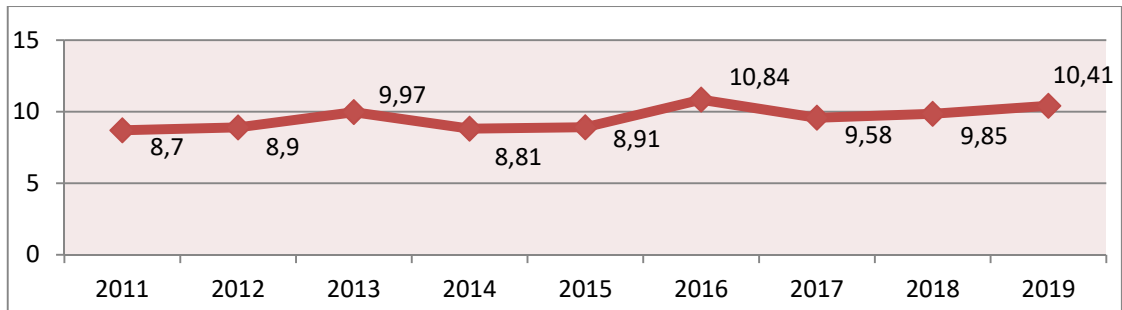

Рис. 2. Динаміка частки витраток державного бюджету України на соціальний захист та соціальне забезпечення у ВВП [4]

За 2019 р. сума витраток фонду соціального захисту на соціальне забезпечення становила 9 425,7 млн. грн. Сума фактичних витраток на матеріальне забезпечення за 2019 р. зросла на 2 120,6 млн. грн., або на 29,0% в порівнянні з 2018 р. [4]. Витатки на соціальне забезпечення та соціальний захист в Україні, як показало дослідження, поступово мають тенденцію до зростання, проте на тлі зростання рівня цін на товари та послуги в порівнянні з іншими країнами даний відсоток не помітний.

Неоднорідними є витатки фонду соціального захисту на соціальне забезпечення населення України за регіонами за 2019 р. (рис. 3).

Найбільша сума фактичних витраток на надання матеріального забезпечення спостерігалась у розрізі регіонів (рис. 3): у місті Києві – 21,9% від загальної суми в Україні; Дніпропетровській області – 10,3%; Львівській області – 6,8%; Харківській області – 6,1%; Донецькій області – 5,7%; Одеській області – 4,9%; Запорізькій області – 4,8%; Київській області – 4,4%.

Особливостями ефективної соціального забезпечення в умовах глобалізації економічного простору є: наповнення реформ соціальним змістом; розвиток демократії, забезпечення прав і свобод, формування громадянського суспільства; активізація соціальної ролі держави, відпрацювання механізму взаємодії держави і суспільства в соціальній сфері; забезпечення гідних і безпечних умов життя та праці, зростання добробуту громадян; створення кожній людині можливостей реалізувати її здібності, одержувати доход відповідно до результатів праці, компетентності, таланту; стимулювання мотивації до трудової та підприємницької діяльності, становлення середнього класу; забезпечення відтворення населення, оптимізація ситуації на ринку

праці; гармонізація відносин між різними соціальними групами, формування почуття соціальної солідарності.

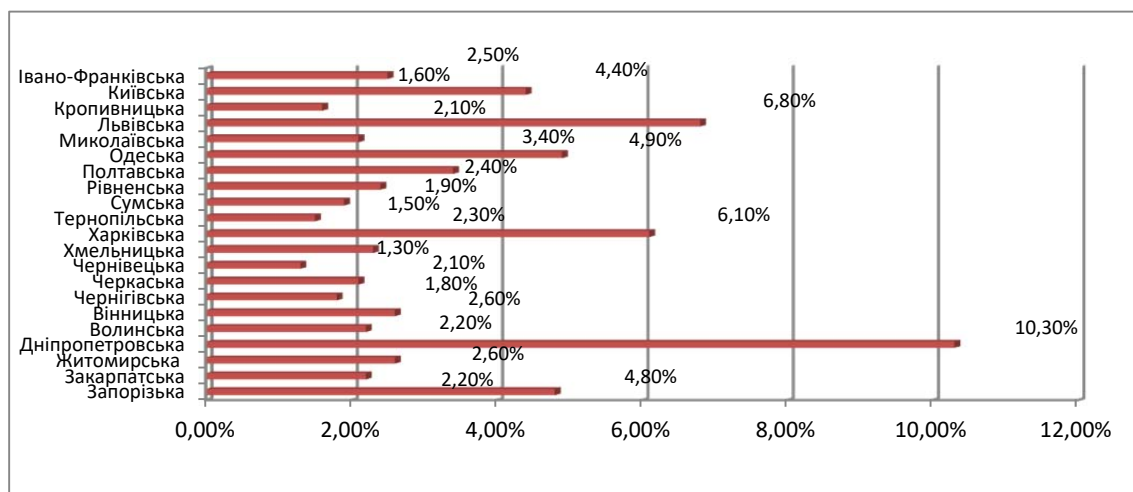

Рис. 3. Видатки фонду соціального захисту на соціальне забезпечення населення України за регіонами за 2019 р. [4]

Таким чином, пріоритетними завданнями щодо реформування системи соціального забезпечення в Україні повинні бути: створення загальної системи соціального моніторингу, оцінки та планування соціальних державних видатків; монетизація соціальних пільг; децентралізація системи соціальних послуг; реформування державного забезпечення та надання соціальних пільг та послуг окремим категоріям населення за рахунок бюджетних ресурсів; регулювання механізму надання соціальної допомоги та соціальної підтримки непрацездатним і малозабезпеченим громадянам; покращення якості та доступності послуг у сфері соціального захисту населення; вдосконалення порядку бюджетного планування та прогнозування видатків бюджетів різних рівнів на соціальний захист з метою наближення до реальних показників їх фінансового забезпечення; поступовий перехід до політики, спрямованої на зростання доходів населення, щоб кожний працюючий громадянин міг за рахунок власних коштів забезпечити себе необхідними соціальними послугами що в кінцевому підсумку повинно створити умови для підвищення рівня соціальних стандартів та їхнього фінансового забезпечення в Україні до загальноєвропейського.

Список використаних джерел:

1. Калашников С.В. Теоретичні аспекти формування соціальної сфери в сучасних економічних умовах. *Ефективна економіка*. 2016. № 1. С. 46–52.

2. Дудчак А.В. Соціальне забезпечення громадян: сучасний стан та перспективи розвитку. *Молодий вчений*. 2017. № 5 (45). С. 568–572.
3. Крекотень І.М. Проблеми розвитку системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в Україні. *Вісн. Хмельницьк. нац. ун-ту*. 2015. № 4 (1). С. 80–84.
4. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СУДОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ ЩОДО НЕДООТРИМАНИХ ДОХОДІВ МІСЦЕВИМ БЮДЖЕТОМ

Чулак Наталя Іванівна

*старший судовий експерт сектору економічних досліджень
відділу товарознавчих, гемологічних, економічних, будівельних,
земельних досліджень та оціночної діяльності;*

Шепітко Тетяна Василівна

*судовий експерт сектору економічних досліджень
відділу товарознавчих, гемологічних, економічних, будівельних,
земельних досліджень та оціночної діяльності,
Одеський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр
Міністерства внутрішніх справ України*

В економіці України великого значення набуває питання наповнення дохідної частини бюджетів, оскільки кожен мешканець держави має право на сучасну освіту, медицину, доступні та якісні адміністративні, комунальні, соціальні послуги, гарні дороги, чисті й освітлені вулиці тощо. Впливати на якість послуг можливо лише коли відповідальні органи, а саме органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їхні виконкоми знаходяться близько. Отже саме вони повинні мати широкі повноваження і достатньо коштів, щоб бути спроможними вирішувати усі місцеві питання і нести за це відповідальність. Для цього в Україні відбувається децентралізація, передача повноважень та фінансів від державної влади органам місцевого самоврядування, ближче до людей.

Чи не єдиним дієвим інструментом, за допомогою якого органи місцевого самоврядування спроможні задовольняти потреби територіальної громади та реалізовувати її інтереси, є місцеві бюджети. Невирішеність системних проблем створює ситуацію, за якої механічне розширення доходів місцевих бюджетів не приведе до очікуваного зростання добробуту суспільства. Основне значення для

Наукове видання

Актуальні проблеми використання потенціалу економіки країни: світовий досвід та вітчизняні реалії

МАТЕРІАЛИ V МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

28 листопада 2020 року

Частина 1

Підписано до друку 23.12.2020. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 7,21. Тираж 100. Замовлення № 1220-330.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Надруковано: Видавничий дім «Гельветика»
65101, м. Одеса, вул. Інглєзі, 6/1
Телефони: +38 (048) 709 38 69, +38 (095) 934 48 28,
+38 (097) 723 06 08

E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.